

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2S/149/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1017201026
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vlastimil Pavlikovský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1017201026.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vlastimila Pavlikovského a členov senátu JUDr. Jeannette Hajdinovej a JUDr. Michala Dzurdzíka, PhD., v právnej veci žalobcu: C.. U. B., nar. XX.XX.XXXX, K. X/B, XXX XX V., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, so sídlom Námestie slobody č. 12, 810 05 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného spis. zn. 5516/2017-KaBa, ČRZ: 48676/2017 zo dňa 16.06.2017, jednohlasne, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave napadnuté rozhodnutie žalovaného Centra právnej pomoci spis. zn. 5516/2017-KaBa zo dňa 16.06.2017 z r u š u j e a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

Žalobcovi sa právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

I. administratívne rozhodnutie

1. Centrum právnej pomoci (žalovaný) ako príslušný správny orgán podlá § 1 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, podľa § 14 ods. 1 písm. b) zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z., v znení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z. z.“) odňalo nárok na poskytovanie právnej pomoci Ing. U. B., nar. XX.XX.XXXX (žalobca), na zastupovanie žiadateľa v konaní pred súdom v právnej veci o rozvod a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom D. B., nar. XX.XX.XXXX a M. B., nar. XX.XX.XXXX, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 3P/235/2016.

2. Žalovaný napadnuté rozhodnutie odôvodnil predovšetkým tým, že rozhodnutím centra sp. zn. 5516/2017-KaBa ČRZ: 18366/2017 zo dňa 17.03.2017 bol oprávnenej osobe priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci a určený advokát JUDr. Jozef Dobrovič, so sídlom Niťová 3, 821 08 Bratislava 2 na zastupovanie žiadateľa v konaní pred súdom v právnej veci o rozvod a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom Oliver B., nar. XX.XX.XXXX a M. B., nar. XX.XX.XXXX, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 3P/235/2016. Rozhodnutie o priznaní nároku nadobudlo právoplatnosť dňa 27.03.2017. Dňa 24.04.2017 a 25.04.2017 si oprávnená osoba podala v centre ďalšie žiadosti o poskytnutie právnej pomoci, ktoré boli zaregistrované pod sp. zn. 8515/2017-KaBa a sp. zn. 8625/2017-KaBa. Dňa 12.05.2017 oprávnená osoba doručila k týmto spisovým značkám prostredníctvom elektronického portálu verejných služieb občanom nasledovné doklady: - kópiu potvrdenia Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava č. 12416/2017-BAM- DvN o vyplatených dávkach v nezamestnanosti zo dňa 10.05.2017 (menovaný mal v období od 01.10.2016 do 30.04.2017 vyplatenú dávku v nezamestnanosti dňa 07.04.2017 vo výške 210,30 Eur), - kópiu výpisu

zbežného účtu Tatra banka, a. s. za obdobie 01.03.2017 do 11.05.2017 - prijaté platby - pôžičky zo dňa 09.03.2017 prijatá suma 190,00 Eur, zo dňa 20.03.2017 prijatá suma 210,00 Eur, zo dňa 23.03.2017 prijatá suma 220,00 Eur, zo dňa 10.04.2017 prijatá suma 550,00 Eur, zo dňa 19.04.2017 prijatá suma 200,00 Eur, - kópiu čestného vyhlásenia žiadateľa zo dňa 11.05.2017 zabezpečeného zaručeným elektronickým podpisom, doručené do e-schránky Centra právnej pomoci dňa 11.05.2017 v znení: „týmto čestne vyhlasujem, že od 01.03.2017 mi z dôvodu mojich nízkych príjmov (z dôvodu nemožnosti zamestnať sa) pomáha s pokrývaním nevyhnutných životných nákladov moja sestra Mgr. B. U. a to formou pôžičiek, resp. finančných výpomocí. Horeuvedené preukazujem výpisom z môjho bankového účtu - vid' príloha č I“, - kópiu čestného vyhlásenia žiadateľa zo dňa 11.05.2017 zabezpečeného zaručeným elektronickým podpisom, doručené do e-schránky Centra právnej pomoci dňa 11.05.2017 v znení: „týmto čestne vyhlasujem, že od 1.10.2016 som okrem: - mzdy od firmy LELUMA s. r. o. (zamestnaný do 28.2.2017) - dávky v nezamestnanosti od Sociálnej poisťovne (od 1.3.2017) - pôžičiek od mojej rodiny nepoberal, resp. nemal žiadne iné príjmy.“

3. Ďalej žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že v prípade oprávnenej osoby na účely zistenia jeho príjmu bolo potrebné vziať do úvahy príjem ďalších spoločne posudzovaných osôb a to: D. B., nar. XX.XX.XXXX (syn) a M. B., nar. XX.XX.XXXX (dcéra). Maloleté deti sa s oprávnenou osobou posudzovali ako spoločne posudzované osoby len do marca 2017, keďže uznesením Krajského súdu v Prešove, č. k. HCoP/4/2015-53 zo dňa 19.03.2015 bolo zmenené uznesenie Okresného súdu Poprad č. k. 14P/334/2014-28 zo dňa 20.01.2015, ktorým bol návrh na vydanie predbežného opatrenia zo strany otca maloletých detí zamietnutý. Uznesením krajského súdu boli maloleté deti B. zverené do striedavej starostlivosti oboch rodičov a platnosť predbežného opatrenia bola do doby právoplatnosti rozhodnutia Okresného súdu Poprad, spis. zn. 15P/227/2014. Dňa 04.04.2017 nadobudol právoplatnosť rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3CoP/29/2016-630 zo dňa 23.02.2017, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Poprad č. k. 15P/227/2014-353, ktorým sa maloleté deti: D. B., nar. XX.XX.XXXX a M. B., nar. XX.XX.XXXX zverujú do výchovnej starostlivosti matky C. V. B.. Od apríla 2017 sa maloleté deti s oprávnenou osobou neposudzujú ako spoločne posudzované osoby. Príjmom oprávnenej osoby v mesiaci marec 2017 bol čistý príjem zo zamestnania a pôžička, resp. finančná výpomoc od sestry žiadateľa. Spoločne posudzované osoby v uvedenom období nemali žiadny príjem. Centrum započítalo do príjmu žiadateľa aj finančnú výpomoc od sestry, napriek skutočnosti, že pôžička, resp. finančná výpomoc od sestry, môže byť svojim charakterom považovaná za presne špecifikovaný príjem. Za špecifikovaný príjem by ho centrum považovalo len v prípade, ak by žiadateľ preukázal účelné využitie tohto príjmu, čo však žiadateľ nepreukázal. Na základe týchto dokladov bol čistý započítateľný príjem oprávnenej osoby a spoločne posudzovaných osôb v mesiaci marec 2017 vo výške 992,20 € a presahoval 1,6-násobok životného minima ustanoveného zákonom č. 601/2003 Z. z. o životnom minime, t. j. sumu 606,29 € (platnú od 01.07.2013), ktorá predstavuje hornú hranicu príjmu materiálnej núdze pre jednu dospelú fyzickú osobu a dve deti o sumu 385,91 Eur. mesiaci apríl 2017 bol príjem žiadateľa vo výške 960,30 € a presahoval 1,6- násobok životného minima ustanoveného zákonom č. 601/2003 Z. z. o životnom minime, t. j. sumu 316,94 € (platnú od 01.07.2013), ktorá predstavuje hornú hranicu príjmu materiálnej núdze pre jednu dospelú fyzickú osobu o sumu 643,36 €. Na základe uvedených dokladov bolo preukázané, že oprávnená osoba nespĺňala zákonom stanovenú podmienku - stav materiálnej núdze.

4. Žalovaný mal aj za to, že prípad, s ktorým sa oprávnená osoba obrátila na centrum sa týka konania o rozvod a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom D. B., nar. XX.XX.XXXX a M. B., nar. XX.XX.XXXX, t. č. vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 3P/235/2016, ktorý v prípade neúspechu v spore v žiadnom prípade nespôsobí vážne následky alebo vážnu ujmu na živote, zdraví alebo na právach oprávnenej osoby. Centrum vo vzájomnej súvislosti posúdilo rozsah prekročenia podmienky materiálnej núdze ako aj povahu veci, v ktorej oprávnená osoba žiada poskytnúť právnu pomoc, pričom dospelo k vyššie uvedenému záveru. Prípad, s ktorým sa oprávnená osoba obrátila na centrum nepatrí medzi vyššie demonštratívne vymenované prípady hodné osobitného zreteľa. Odňatie nároku na poskytovanie právnej pomoci nespôsobí oprávnenej osobe vážne následky alebo vážnu ujmu na živote, zdraví alebo na právach oprávnenej osoby alebo osôb odkázaných výživou alebo starostlivosťou na oprávnenú osobu.

II. Žaloba a námietky

5. Žalobca v žalobe namietal predovšetkým nezákonné posúdenie a započítanie pôžičky, ktorou mu vypomáhal jeho rodinný príslušník do jeho príjmov, pretože tento postup nemá oporu v zákonoch. Na strane č.3 Rozhodnutia žalovaný uvádzal: „Centrum započítalo do príjmu žiadateľa aj finančnú výpomoc

od sestry“. Z jednotlivých ustanovení § 7 Zákona 327/2005 Z.z. nevyplýva, že pôžičku je CPP oprávnené/povinné započítavať do príjmov žiadateľa. Práve naopak z § 7 ods. 2 písm. d) Zákona 327/2005 Z. z. v nadväznosti na § 3 ods.2 písm. b) Zákona 595/2003 Z.z. je pôžička oslobodená od príjmov, z čoho vyplýva, že je nezákonné ak pôžičku poskytnutú žiadateľovi CPP započíta do príjmov žiadateľa. Pôžičku od jeho rodinného príslušníka nie je možné považovať za príjem, pretože túto pôžičku musí v budúcnosti vrátiť a čerpá ju len z dôvodu, že aktuálne v dôsledku nezákonných súdnych rozhodnutí, resp. nezákonného postupu matky detí sa nemôže zamestnať, resp. som donútený vynakladať peniaze napr. na cestovanie, ktoré som ja nezapríčinil. Na základe uvedeného je teda nespochybniteľné a z listinných dokumentov poskytnutých CPP vyplýva, že jeho príjem: -bol v mesiaci 03/2017 vo výške 372,- eur a nepresahoval 1,4-násobok životného minima (t.j.530,50 eur) -bol v mesiaci 04/2017 vo výške 210,- eur a nepresahoval 1,4-násobok životného minima (t.j.277,33eur)

6. Na strane č.3 napadnutého rozhodnutia žalovaný uvádzal: „Za špecifikovaný príjem by ho centrum považovalo len v prípade, ak by žiadateľ preukázal účelné využitie tohto príjmu, čo však žiadateľ nepreukázal.“ Žalobcovi nebol známy zákon, v ktorom sú definované účelné využitie príjmov/finančných prostriedkov, tzn. je vylúčené, že tvrdenie žalovaného CPP má oporu v zákonoch. Z pohľadu zodpovedného rodiča dvoch detí (Klaudia a D.), a občana SR s vysokoškolským ekonomickým vzdelaním druhého stupňa musel namietat nepravdivosť tvrdení žalovaného o neúčelnom využití peňazí jeho osobou. Z detailných dokumentov predložených žalovanému, t.j. „príloh jeho doplnenia č. 2 k žiadosti zo dňa 24.5.2017“ nespochybniteľné vyplýva, že peniaze vynakladá maximálne účelne a efektívne. V ďalšej časti žaloby špecifikoval svoje jednotlivé výdaje, ktoré rámcovo pozostávali z nákladov na: a) škôlku pre dve deti, b) bývanie, c) potraviny/drogéria/oblečenie/lieky, d) výdavky na ihriska, hračky a kúpalisko, e) výdavky na cestovanie za deťmi f) výživného. Za neúčelné výdavky považoval výdavky na veci nepotrebné pre bežný život, pričom z horeuvedených skutočností vyplýva, že všetky jeho výdavky sú nevyhnutné pre bežný život s dvoma malými deťmi. Chápal a uznal by rozhodnutie/stanovisko CPP, keby vynakladal peniaze na fakt nepotrebné veci, ako dovolenky, cestovanie, elektroniku, luxusné statky, veci pre hobby avšak nič také sa v jeho prípade nerealizovalo. Dodal, že je nefajčiar, abstinent, za posledné 4 roky si nič zbytočné nekúpil, za posledné 4 roky nebol na žiadnej dovolenke.

III. vyjadrenie žalovaného

7. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe uviedol, že ak by žalovaný priznal nárok na právnu pomoc osobám, ktorým by boli poskytované finančné príspevky od známych a príbuzných, resp. iné príjmy, ktoré nie sú predmetom dane, a ktoré by boli v takej výške, že by umožňovali týmto osobám zabezpečiť si právne služby, nastal by stav, ktorý by bol v rozpore s účelom zákona č. 32/2005 Z. z. Podľa ustanovenia § 1 „ účelom tohto zákona je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv. “ Z uvedeného vyplýva, že účelom zákona č. 327/2005 Z. z. je vymedziť kritériá, podľa ktorých sa posudzuje oprávnenosť nároku žiadateľa na poskytnutie právnej pomoci tak, aby sa predišlo jeho zneužívaniu. Takto nastavený systém poskytovania právnej pomoci sleduje aj to, aby účastník konania, ktorý je v materiálnej núdzi, nestratil reálnu možnosť na ochranu a obranu svojich práv len preto, že nemá prostriedky na kvalifikovanú právnu pomoc. Centrum započítalo do príjmu žiadateľa aj finančnú výpomoc od sestry, napriek skutočnosti, že pôžička, resp. finančná výpomoc od sestry, môže byť svojim charakterom považovaná za presne špecifikovaný príjem. Za špecifikovaný príjem by ho centrum považovalo len v prípade, ak by žiadateľ preukázal účelné využitie tohto príjmu, čo však žiadateľ nepreukázal. Trval na svojom rozhodnutí zo dňa 16.06.2017 spis. zn. 5516/2017-KaBA CRZ: 48676/2017. Mal za to, že žalobca nespĺňal jednu z kumulatívnych podmienok poskytovania právnej pomoci vymedzenej v § 6 ods. 1 písm. a) a § 6a ods. 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci a preto rozhodol, že žalobcovi odníma nárok na poskytovanie právnej pomoci. Nesplnenie podmienky materiálnej núdze tak, ako je definované v § 4 ods. 1 písm. i) zákona o poskytovaní právnej pomoci, rovnako ako nesplnenie čo i len jednej z ostatných kumulatívnych podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. b) a c) zákona o poskytovaní právnej pomoci, automaticky vylučuje nárok žalobcu na poskytovanie právnej pomoci. Zákon o poskytovaní právnej pomoci neprikazuje žalovanému aplikovať správnu úvahu pri posudzovaní, či celková situácia žalobcu odôvodňuje alebo neodôvodňuje priznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci. Vo svojom rozhodnutí dostatočne odôvodnil, prečo neskúmal podmienky §6b ods. 2 zákona 327/2005 Z. z. Zákon o poskytovaní právnej pomoci neprikazuje žalovanému, aby aplikoval ustanovenia § 6b ods. 2 zákona o poskytovaní právnej pomoci. Zákon žalovanému zveril, aby

sám v rámci voľnej úvahy rozhodol o poskytnutí právnej pomoci v tých prípadoch, kde je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci.

IV. verejné vyhlásenie rozsudku

8. Krajský súd v Bratislave ako súd vecne a miestne príslušný podľa § 491 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP) v spojení s § 9 ods. 1 SSP a § 246 ods. 1, rozhodol vo veci rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil dňa 04.04.2018, postupujúc podľa § 107 ods. 2 a § 137 ods. 4 SSP. Žalobca ani žalovaný nežiadali o nariadenie pojednávania vo veci a súdom boli poučení, že ak sa výslovne nevyjadria, že žiadajú o nariadenie pojednávania, bude mať súd za to, že súhlasia s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania.

V. Relevantné právne predpisy

9. Podľa § 6 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia súd skúma, či žalobou napadnuté rozhodnutie je v súlade s právnym poriadkom SR, najmä s hmotnými a procesnými administratívnymi predpismi. V intenciách § 6 ods. 1 SSP súd preskúma aj administratívne konanie, ktorým sa v zmysle § 3 ods. 1 písm. a/ SSP rozumie postup orgánu verejnej správy v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy pri vydávaní individuálnych správnych aktov a normatívnych správnych aktov. V zákonom predpísanom postupe je správny orgán oprávnený a súčasne aj povinný vykonať úkony v priebehu administratívneho konania a ukončiť ho vydaním rozhodnutia, ktoré má zákonom predpísané náležitosti.

10. Podľa § 1 zákona č. 327/2005 Z. z., účelom tohto zákona je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, v azylových veciach alebo v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu podľa osobitného predpisu, oznamovateľom kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti alebo osobe, voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávného úkonu podľa osobitného predpisu a prispieť k predchádzaniu vzniku právnych sporov.

11. Podľa § 2 zákona č. 327/2005 Z. z. tento zákon ustanovuje podmienky poskytovania právnej pomoci, postup fyzických osôb a príslušných orgánov v konaní o nároku na priznanie právnej pomoci a inštitucionálne zabezpečenie poskytovania právnej pomoci.

12. Podľa § 3 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z. z. tento zákon sa vzťahuje na poskytovanie právnej pomoci v občianskoprávných veciach, obchodnoprávných veciach, pracovnoprávných veciach, rodinnoprávných veciach, v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v týchto veciach aj v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len „vnútroštátne spory“).

13. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. za podmienok ustanovených týmto zákonom sa právna pomoc vo vnútroštátnych sporoch poskytuje všetkým fyzickým osobám; v cezhraničných sporoch iba fyzickým osobám, ktoré majú bydlisko alebo obvyklý pobyt na území členského štátu. V azylových veciach sa právna pomoc podľa tohto zákona poskytuje fyzickým osobám, ktorým vzniklo právo na poskytnutie právnej pomoci v azylovej veci podľa § 24a. V konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu sa právna pomoc poskytuje fyzickým osobám za podmienok ustanovených v § 24c.

14. Podľa § 4 ods. 1 písm. i/ zákona č. 327/2005 Z. z., na účely tohto zákona je materiálnoú núdzou stav, keď fyzická osoba je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi, alebo stav, keď príjem fyzickej osoby nepresahuje 1,6-násobok sumy životného minima a táto fyzická osoba si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojím majetkom.

15. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., do príjmu fyzickej osoby, ktorá žiada o poskytnutie právnej pomoci, sa započítavajú príjmy obdobne ako pri výpočte príjmu fyzickej osoby na účely určenia súm

životného minima; to neplatí, ak sú spoločne posudzované fyzické osoby účastníkmi sporu v súdnom konaní s protichodným postavením.

16. Podľa § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z., ak ide o vec hodnú osobitnej ochrany a potreby zabezpečenia prístupu k spravodlivosti, môže riaditeľ po predchádzajúcom stanovisku rady rozhodnúť o úhrade peňažných prostriedkov na účely poskytnutia právnej pomoci osobám, ktoré nespĺňajú podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa tohto zákona z prostriedkov centra.

16. Podľa § 6 ods. 1 zák. č. 327/2005 Z. z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch.

17. Podľa § 6a ods. 1 zák. č. 327/2005 Z. z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci s finančnou účasťou, ak príjem fyzickej osoby presahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom 2) a súčasne nepresahuje 1,6-násobok uvedenej sumy a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, má právo na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom alebo centrom pri splnení podmienky finančnej účasti vo výške 20% trov právneho zastúpenia podľa osobitného predpisu; 5a) splnenie podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. b/ a c/ tým nie je dotknuté. Ustanovenie § 6 ods. 2 sa použije primerane.

18. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z., za príjem podľa tohto zákona sa považujú príjmy fyzických osôb podľa osobitného predpisu po odpočítaní a) poistného na verejné zdravotné poistenie, b) poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie, poistného na invalidné poistenie a poistného na poistenie v nezamestnanosti, c) preddavku na daň alebo dane z príjmov fyzických osôb a d) ďalších výdavkov vynaložených na dosiahnutie, zabezpečenie a na udržanie príjmov fyzických osôb.

19. Podľa § 7 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., za príjem podľa tohto zákona sa považujú aj a) príjmy oslobodené od dane z príjmov fyzických osôb podľa osobitného predpisu, okrem prijatých náhrad škôd, náhrad nemajetkovej ujmy, plnenia z poistenia majetku a plnenia z poistenia zodpovednosti za škodu okrem platieb prijatých ako náhrada za stratu zdaniteľného príjmu, b) sumy vreckového pri zahraničných pracovných cestách do výšky 40 % nároku na stravné ustanovené osobitným predpisom, c) náhrady niektorých výdavkov zamestnancov do výšky ustanovenej osobitným predpisom, d) ďalšie príjmy fyzických osôb podľa osobitných predpisov po odpočítaní dane z príjmu fyzickej osoby.

20. Podľa § 13 ods. 3 zákona č. 327/2005 Z. z., oprávnená osoba je povinná na výzvu centra preukázať skutočnosť preukazujúce trvanie nároku na poskytovanie právnej pomoci do ôsmich dní odo dňa doručenia výzvy, ak centrum neurčilo dlhšiu lehotu. Vo výzve musí byť upozornená na následky podľa § 14 a 14a <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/327/20180101>> v prípade nepreukázania skutočností na trvanie nároku.

21. Podľa § 3 ods. 2 Správneho poriadku, správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka, a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka, musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

22. Podľa § 3 ods. 4 Správneho poriadku, správne orgány sú povinné svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných prietahov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne mu vybaveniu veci. Ak to povaha veci pripúšťa, má sa správny orgán vždy pokúsiť o jej zmiernené vybavenie. Správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

VI. Posúdenie veci správnym súdom

23. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je v medziach žalobných dôvodov posúdiť, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Po preskúmaní vecí súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného obsahuje všetky zákonom stanovené formálne i obsahové náležitosti a že ho vydal orgán na to príslušný, pričom postupoval v medziach zákonom stanoveného postupu. Právomoc a príslušnosť súdov v správnom súdnictve je primárne daná základným zákonom štátu - Ústavou <<http://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=26&p=1015819&f=2>>, ktorá v článku 142 ods. 1 <<http://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=27&p=2109246&f=2>> ustanovuje kompetenciu súdov preskúmať zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Rovnako tak čl. 46 ods. 2 Ústavy SR <<http://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=27&p=2108584&f=3>> zakotvuje právo každého, kto tvrdí, že bol ukrátený na svojich právach rozhodnutím orgánu verejnej správy, obrátiť sa na súd s cieľom preskúmania zákonnosti takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Ústava však zároveň splnomocňuje zákon na úpravu preskúmaacej kompetencie v rámci správneho súdnictva. Takýmto zákonom je Správny súdny poriadok. Správne súdnictvo predstavuje oblasť so samostatnou súdnou právomocou pre spory vyplývajúce z tzv. vertikálnych administratívnych právnych vzťahov.

23. Z administratívneho spisu súd zistil, že žalovaný rozhodnutím spis. zn. 5516/2017-KaBA, ČRZ: 18366/2017 zo dňa 17.03.2017 (právoplatné dňa 27.03.2017) priznal žalobcovi nárok na poskytovanie právnej pomoci a určil advokáta JUDr. Jozefa Dobroviča na zastupovanie žiadateľa v konaní pred súdom v právnej veci o rozvod a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom D. a M. M., nar. XX.XX.XXXX, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod spis. zn. 3P/235/2016. Podaním zo dňa 11.05.2017 žalobca ako žiadateľ doplnil svoju Žiadosť o poskytnutie právnej pomoci - spis. zn. 8625/2017 KaBa. Zároveň k podaniu pripojil aj Čestné vyhlásenie o pokrývaní nevyhnutných životných nákladov - Príloha č. 2, kde uviedol, že od 01.03.2017 mu z dôvodu nízkych príjmov (z dôvodu nemožnosti zamestnať sa) pomáha s pokrývaním nevyhnutných životných nákladov jeho sestra Mgr. U. B. a to formou pôžičiek, resp. finančných výpomocí. Uvedené preukázal výpisom z bankového účtu Tatra banky, a.s. Žalovaný podľa § 1 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, podľa § 14 ods. 1 písm. b) zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z., v znení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z. z.“) rozhodnutím spis. zn. 5516/2017- KaBA, ČRZ: 48676/2017 zo dňa 16.06.2017 odňal žalobcovi nárok na poskytovanie právnej pomoci, na zastupovanie žiadateľa v konaní pred súdom v právnej veci o rozvod a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom D., nar. XX.XX.XXXX a M. B., nar. XX.XX.XXXX, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod spis. zn. 3P/235/2016.

24. Krajský súd považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že materiálna núdza je podľa legálnej definície stav (§ 4 ods. 1 písm. i/ zákona č. 327/2005 Z. z.), keď fyzická osoba je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi, alebo stav, keď príjem fyzickej osoby nepresahuje 1,6-násobok sumy životného minima a táto fyzická osoba si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojím majetkom. Tu je nevyhnutné zastaviť sa pri pojmu „príjem“, kde zákon definuje, že za príjem sa podľa § 7 ods. 1 a 2 považujú príjmy fyzických osôb podľa osobitného predpisu (zákon č. 595/2003 Z. z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/595/>> o dani z príjmov v znení neskorších predpisov) po odpočítaní poisťných plnení, preddavku na daň a výdavkov vynaložených na dosiahnutie, zabezpečenie a na udržanie príjmov fyzických osôb. Za príjem podľa cit. zákona sa považujú aj príjmy oslobodené od dane z príjmov fyzických osôb podľa osobitného predpisu (zákon č. 595/2003 Z. z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/595/>> o dani z príjmov v znení neskorších predpisov), okrem prijatých náhrad škôd, náhrad nemajetkovej ujmy, plnenia z poistenia majetku a plnenia z poistenia zodpovednosti za škodu okrem platieb prijatých ako náhrada za stratu zdaniteľného príjmu, sumy vreckového pri zahraničných pracovných cestách do výšky 40 % nároku na stravné ustanovené osobitným predpisom, náhrady niektorých výdavkov zamestnancov do výšky ustanovenej osobitným predpisom, d) ďalšie príjmy fyzických osôb podľa osobitných predpisov po odpočítaní dane

z príjmu fyzickej osoby. Zákon zároveň negatívne vymedzuje, ktoré z príjmov fyzických osôb, ktoré sú oslobodené od dane z príjmov fyzických osôb podľa zákona č. 595/2003 Z. z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/595/>>, sa za príjem podľa zákona č. 327/2005 Z. z. nepovažujú.

25. Zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu (§ 657 Občianskeho zákonníka). Predmetom zmluvy o pôžičke pritom môže byť akákoľvek druhovo určená vec. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 595/2003 Z. z. predmetom dane nie je úver a pôžička. Tu je dôležité uviesť, že vecná podstata pôžičky a úveru je rovnaká - použitie cudzích prostriedkov na určité obdobie za dohodnutú cenu. Svojou povahou sa preto pôžička odlišuje od príjmu, čo reflektuje aj zákon č. 327/2005 Z. z. o dani z príjmov.

26. Podľa právnych záverov Krajského súdu žalovaný nesprávne právne posúdil vec, keď započítal do príjmu žiadateľa v posudzovanom období marec a apríl 2017 aj pôžičku od jeho sestry. Z ustanovení § 7 ods. 1, 2 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. v spojení s § 3 až § 8 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov vyplýva, že pôžičku nie je možné považovať za príjem fyzickej osoby na účely posúdenia nároku na poskytovanie právnej pomoci. Predmetom dane z príjmov FO sú rôzne druhy príjmov fyzických osôb, ktoré zákon č. 595/2003 Z. z. podrobne špecifikuje v jednotlivých ustanoveniach, pričom pri každom prijíme sa zisťuje základ dane (čiastkový základ dane) vzťahujúci sa len na tieto príjmy. Predmetom dane fyzickej osoby sú príjmy podľa: § 5 <[aspi://module='ASPI'&link='595/2003%20Z.z.%25235'&ucin-k-dni='30.12.9999'](https://www.slov-lex.sk/aspi://module='ASPI'&link='595/2003%20Z.z.%25235'&ucin-k-dni='30.12.9999')> zo závislej činnosti, § 6 <[aspi://module='ASPI'&link='595/2003%20Z.z.%25236'&ucin-k-dni='30.12.9999'](https://www.slov-lex.sk/aspi://module='ASPI'&link='595/2003%20Z.z.%25236'&ucin-k-dni='30.12.9999')> z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti, z prenájmu a z použitia diela a umeleckého výkonu, § 7 <[aspi://module='ASPI'&link='595/2003%20Z.z.%25237'&ucin-k-dni='30.12.9999'](https://www.slov-lex.sk/aspi://module='ASPI'&link='595/2003%20Z.z.%25237'&ucin-k-dni='30.12.9999')> z kapitálového majetku (od roku 2016 názov ustanovenia znie: "Osobitný základ dane z kapitálového majetku"), § 8 <[aspi://module='ASPI'&link='595/2003%20Z.z.%25238'&ucin-k-dni='30.12.9999'](https://www.slov-lex.sk/aspi://module='ASPI'&link='595/2003%20Z.z.%25238'&ucin-k-dni='30.12.9999')> ostatné príjmy (ak ich nemožno zahrnúť do § 5 až § 7 <[aspi://module='ASPI'&link='595/2003%20Z.z.%25235-7'&ucin-k-dni='30.12.9999'](https://www.slov-lex.sk/aspi://module='ASPI'&link='595/2003%20Z.z.%25235-7'&ucin-k-dni='30.12.9999')> zákona o dani z príjmov). Pôžičku nie je možné subsumovať ani pod ostatné príjmy v zmysle § 8, ktorý tieto príjmy pomerne široko vymedzuje. Správny súd vychádzajúc z vyššie uvedených hľadísk dospel k záveru, že žalovaný vec nesprávne právne posúdil, preto v zmysle 191 ods. 1 písm. c) SSP napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu zrušil.

27. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP. Prihliadol pritom na skutočnosť, že žalobcov v tomto spore trovy nevznikli, preto mu ich súd nepriznal.

28. Toto rozhodnutie senát Krajského súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať kasačnú sťažnosť v lehote jedného mesiaca od jeho doručenia na Krajský súd v Bratislave. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V kasačnej sťažnosti sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 57 SSP) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy bolo napadnuté rozhodnutie doručené sťažovateľovi, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

V konaní o kasačnej sťažnosti musí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 1 SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Povinné zastúpenie advokátom v kasačnom konaní sa nevyžaduje, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (písm. a/); ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ a d/ (písm. b/); je žalovaným Centrum právnej pomoci (písm. c/).